

БІБЛІОТЕКА — ІНТЕРДИСЦИПЛІНАРНА ПЛАТФОРМА СУЧАСНОСТІ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ УЧАСНИКІВ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

м. Старобільськ, 29 вересня 2021 року

GOOD
LIBRARY

Луганська
облдержадміністрація

Українська
бібліотечна
асоціація

Луганське
обласне
відділення

Укладачка:

Букресва О., звідувачка відділу науково-методичної роботи Луганської ОУНБ

Редакторка:

Літашова А., завідувачка відділу інформаційних технологій та електронних

Комп'ютерна верстка:

Козирев О., бібліотекар відділу інформаційних технологій та електронних ресурсів

Відповідальна за випуск:

Фатєєва І., заступниця директорки з науки

Матеріали викладені в авторській редакції з незначними коректорськими правками. Електронна версія збірника безоплатно розміщується у відкритому доступі на сайті Луганської обласної універсальної наукової бібліотеки у розділі «Видання».

Збірник призначений для науково-педагогічних працівників, фахівців креативних індустрій, студентів, аспірантів, громадських активістів.

ЗМІСТ

Вступне слово		4
СЕКЦІЯ I		
Букреєва Ольга	Багатогранність бібліотекаря: читач, менеджер, соціальний аналітик, тренер – і це ще не все	5
Лозовицька Оксана	Модернізація фахової підготовки бібліотечних працівників як запорука якісних змін у бібліотеках	7
Сіпунова Інна	Регіональне дослідження «універсальний солдат: сучасний бібліотекар очима користувачів»	9
СЕКЦІЯ II		
Марченко Мія	Досвід реклами літератури спільно з видавництвами, мистецтво виховувати читача	11
СЕКЦІЯ III		
Ковтунович Тетяна	Наративне інтерв'ю задля спільної пам'яті: єдність історії, журналістики та психології	13
Набока Олександр	Освітньо-просвітницька взаємодія кафедри історії України ЛНУ імені Тараса Шевченка та Луганської ОУНБ у 2017 – 2021 роках: мета, стратегія та попередні результати	14
СЕКЦІЯ IV		
Борисов Гліб	Оформлення зони «простору подій» бібліотеки до Всесвітнього дня науки в ім'я миру та розвитку	16
Букреєв Олександр	Design inside/outside: комунікація між дизайнером і керівником/замовником та бібліотекарями	21
Кійченко Поліна	Оформлення зони «простору навчання» у бібліотеці	24
СЕКЦІЯ V		
Васько Антон	Сучасна бібліотека як дієва колаборація з IT-спільнотою	28
Галицький Артем	Бібліотека як інфопривід: як і для чого бути в медіапросторі?	30
Очкурова Оксана	Громадські організації та бібліотеки: мотивація навзаєм, творчість, проекти	31
Пікуль Марія	«Бібліохаб»: платформа для успішної колаборації бібліотеки з представниками влади, громадськими та благодійними організаціями, волонтерами, представниками бізнесу та креативними індустріями	32
Тундра Дарія	Бібліотека як місце трансформацій: від книгозбірні до артпростору	35

ВСТУПНЕ СЛОВО

Конференція «**Бібліотека – інтердисциплінарна платформа сучасності**» – не просто синтез виступів на певні теми, а передусім, – інструмент для формування методів подальшого розвитку.

Нині бібліотеки постають перед проблемою, коли їхнє існування залежить від того, чи спроможні вони розвивати свою діяльність за межами класичних напрямів, взаємодіяти з культурними та науковими індустріями.

Конференція – чудова можливість згуртувати мистецьку та наукову спільноти задля створення певних орієнтирів, які допоможуть бібліотекам з усієї України надихнутися ідеями співпраці з мистецькими та науковими індустріями.

Наша мета – сприяти взаємодії діячів науки та мистецтва в бібліотеці шляхом популяризації та практичного втілення механізму інтердисциплінарності як синтезу багатоаспектного досвіду в різних галузях.

У збірнику представлені тези доповідей бібліотекарів-практиків, науково-педагогічних працівників, громадських активістів, митців і письменників.

СЕКЦІЯ І СУЧАСНИЙ БІБЛІОТЕКАР: ЯКИЙ ВІН?

*Ольга Бурєєва,
завідувачка відділу науково-методичної роботи
Луганської ОУНБ*

БАГАТОГРАННІСТЬ БІБЛІОТЕКАРЯ: ЧИТАЧ, МЕНЕДЖЕР, СОЦІАЛЬНИЙ АНАЛІТИК, ТРЕНЕР – І ЦЕ ЩЕ НЕ ВСЕ

Інновації, партнерство, розвиток, зміни – ті речі, які, як нам здається, хвилюють сьогодні кожного бібліотекаря. Під впливом таких думок у нас і виникла ідея конференції «Бібліотека – інтердисциплінарна платформа сучасності». Вона має на меті створення тих місточків дружби та співпраці, яких нам часто не вистачає. Бібліотекарі прагнуть живого спілкування з митцями та науковцями. І сподіваємося, що це може бути навзаєм.

Разом з тим, самого бібліотекаря можна вважати представником інтердисциплінарної професії. Міждисциплінарність в одній особі. Може бути і так, хіба ні? Зміни у бібліотеці починаються з самих бібліотекарів. Тобто, якщо ви відчуваєте, що тонете, то рятуйтеся самі, годі чекати. А вже потім, окріплі і визначені з напрямками розвитку, ви будете готові налагоджувати партнерство.

Якось під час чергової дитячої екскурсії у нашій бібліотеці я сказала, що в бібліотеках працюють не лише бібліотекарі, а представники різних професій – і це лише плюс, адже дозволяє наповнювати бібліотечну діяльність більш різностороннім змістом. Зрозуміли мене дещо інакше – нібито, якщо більше ніде не складеться, то можна йти працювати у бібліотеку, там усі навички і професії знадобляться. А от ні. Хотілося сказати інше: про свободу розвитку у бібліотеках, про можливість опановувати нові вміння та навички, про творчість, бажання розвиватися і розвивати бібліотеку.

Бібліотека сьогодні бере на себе такі ролі, які люди консервативні продовжують називати «небібліотечними». Ви здивуєтеся, але навіть бібліотечні послуги неформальної освіти сьогодні для когось залишаються незвичними. Та крім освітнього сегменту, у бібліотеках є важливими менеджмент, інформаційна аналітика, реклама, дизайн, SMM, ораторське мистецтво, психологія, філологія як орієнтир у літературних процесах, певною мірою письменницька майстерність і, безсумнівно, редакторська. Але і це ще не повний перелік.

Бібліотека – це те місце, де навички реклами та зв'язків із громадськістю не будуть зайвими, адже кожній бібліотеці доводиться презентувати себе у громаді, щодня доводити свою сучасність та готовність до інновацій.

І ніколи не варто забувати про суб'єктивність інновацій. Для кого і коли саме це «нове» є дійсно новим?

Дуже простий приклад: уже багато років поспіль бібліотечна спільнота говорить про важливість відкинути стереотипну суворість обслуговування у бібліотеках. Стереотипна суворість – це про ту славетну «тишу», і про бібліотекарку, яка тупотить ногами від найменшого звуку. Та от проблема: я такого жодного разу не бачила. Хоча ходила до бібліотек десь років із п'яти. І з того часу стала читачкою семи бібліотек чи більше. Найперша бібліотека – маленька, сільська, але, повірте, прогресивна. Уже 2000 року там було те, чого досі немає у деяких сучасних бібліотеках. До прикладу, розуміння, що бібліотека як місце для спілкування та обміну ідеями, уже існувало. Зокрема, мала місце підтримка ініціативи дітей і підлітків – бачила це на прикладі старших друзів та знайомих. Власне, так зване дитяче волонтерство теж активно діяло. Звісно, це я можу так назвати лише зараз, озираючись назад. У дітей могла виникнути ідея зробити «щось» і вони, отримавши підтримку бібліотекаря, діяли. У їхньому розпорядженні була не лише сама невеличка бібліотека, а і мініплоща перед нею, яка перетворювалася на сцену. На жаль, не зважаючи на таку активність, бібліотеку мого дитинства закрили раніше, ніж я встигла перейти до другого класу. Досі вважаю, що це несправедливо, хоч і не знаю справжніх причин. Можливо, бібліотека не вміла позиціонувати себе, тому і не змогла захистити? Відповіді у мене немає, але в будь-якому разі ця історія може бути маленьким поштовхом до готовності працювати у не завжди нових, але актуальних для вас і сьогодні, напрямках.

Випробувавши на собі навички та обов'язки вихователів, аніматорів, психологів і зробивши декілька досліджень у громаді стосовно інтересів її мешканців, бібліотекарі не забувають і про класику свого жанру – книжки.

Це особливо актуально після затвердження Стратегії розвитку читання на 2021 –2025 роки. За результатами досліджень Українського інституту книги, регулярних читачів в Україні на 2020 рік лише 27%. Цей показник вражає у негативному сенсі слова. На противагу йому більше радує око результат Італії – 56%. Тож, українцям є, до чого прагнути. А бібліотекарям, видавцям і письменникам є, над чим працювати.

У бібліотеках активізується літературна промоція. З чого вона починається? Бібліотекар – перший читач. Це твердження звучить, наче «трава – зелена». Звісно, нехай бібліотекар не прочитає увесь свій фонд, але якусь частину точно має, а з іншою варто було б познайомитися хоч і менш детально, але структурно.

А потім фантазія бібліотекаря всіма силами намагається співпрацювати з його можливостями. Частіше технічними можливостями бо сучасні колеги зараз все активніше застосовують аудіо- і відеоформати для реклами літератури. Та не незалежно від формату, головне – вміти вдало подати. А для цього (дивіться на декілька рядків вище) варто «пропустити через себе», детально дослідити, вільно володіти тим матеріалом, про який говорите. І точно не зачитувати лише анотацію на камеру.

Бібліотекар може стати напрочуд багатофункціональним: поєднувати в собі вміння працювати з аудиторією різного віку, прекрасну дикцію та харизму для

тих самих аудіо та відео, бути тренером для колег або читачів, мати організаторські здібності тощо. Він може бути не лише бібліотекарем, а і філологом, істориком, культурологом тощо. У цьому й буде його своєрідна внутрішня інтердисциплінарність.

Але, ви скажете й самі, що коли йдеться, наприклад, про промоцію сучасної української літератури, найкраща можливість, яку забажає отримати кожен читач, – це спілкування з письменником. І жодна бібліотечна харизма цього не замінить. Бібліотекар просуватиме, рекомендуватиме твори того чи іншого письменника до зустрічі з ним і після. Але піком усього цього процесу буде сама зустріч. Коли йдеться про рекламу бібліотекою театральної постановки на основі книги, поезії у перформансі, художніх робіт на виставка тощо, то завжди краще один раз побачити і відчувати це, ніж сприймати з чужих слів.

Виникає питання, що саме може зацікавити представників різних галузей мистецтва та науки у бібліотеках? Чи можемо ми говорити про поєднання і затишку і користі у подібній потенційній співпраці? На конференції серед запрошених спікерів – письменники, громадські активісти, історики, IT-фахівці, художники, викладачі, дизайнери, журналісти і у більшості – колеги-бібліотекарі. І всіх їх так чи інакше поєднує бібліотека.

*Оксана Лозовицька,
викладачка спеціальних бібліотечних дисциплін
ВП «Коледж Луганської державної академії культури і мистецтв»*

МОДЕРНІЗАЦІЯ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ БІБЛІОТЕЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЯК ЗАПОРУКА ЯКІСНИХ ЗМІН У БІБЛІОТЕКАХ

Формування сучасного бібліотечного фахівця – актуальна проблема в Україні. Приємно, що зараз бібліотечна освіта та бібліотечна справа взагалі перебуває в центрі уваги Міністерства культури і інформаційної політики України.

У доповіді представлено роботу зі складання нового стандарту фахової передвищої освіти України за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», що була ініційована МКіП напочатку 2021 року. До роботи були залучені фахівці із Київської, Закарпатської, Чернігівської, Полтавської, Луганської областей, яку й очолювала спікерка.

Презентація розробленого стандарту відбулася в липні 2021 року і уже з наступного навчального року він застосовуватиметься в закладах передвищої освіти України за освітньою кваліфікацією фаховий молодший бакалавр з інформаційної, бібліотечної та архівної справи.

У доповіді зазначені ключові позиції нового освітнього стандарту та методів, які використовували члени робочої групи при його розробці. Завданнями робочої групи під час розробки нового стандарту були:

1. Збереження спадкоємності загального змісту фахових компетентностей випускників різних рівнів освіти в межах спеціальності.
2. Гармонізація інформаційно-аналітичної, бібліотечної та архівної складових у змісті фахових компетентностей, відбиття в їхньому змісті функціональної, технологічної та документно-ресурсної спорідненості бібліотек, архівів, інформаційних центрів, служб документального забезпечення управління.
3. Урахування ключових тенденцій розвитку глобального комунікаційного простору, зокрема, стрімкий розвиток асортименту онлайн-інформаційних продуктів та послуг.
4. Передбачення можливостей розширення спектру спеціалізацій підготовки майбутніх інформаційних фахівців у межах єдиної інтегрованої спеціальності.

Стандарт передбачає наступні спеціальні фахові компетентності:

- Здатність працювати з системами, які сприяють організації, збереженню, обміну та поширенню знань, інформації і документів;
- Здатність здійснювати збирання й оброблення інформації та документів для їхнього зберігання, опрацювання, інформаційного пошуку, використання і поширення;
- Здатність здійснювати процеси аналітико-синтетичного опрацювання інформації та документів;
- Здатність застосовувати інструменти, методи організації документно-інформаційних потоків і масивів та забезпечення доступу користувачів до знань і документів відповідно до законодавства;
- Здатність підтримувати комунікацію з усіма суб'єктами інформаційного середовища, виходячи із цілей спілкування;
- Здатність працювати з електронними ресурсами, застосовувати інформаційні та комп'ютерні технології в процесі комунікації та роботи з інформацією;
- Здатність до подальшого навчання з деяким ступенем автономності, постійного підвищення рівня власної інформаційної культури;
- Здатність організовувати роботу відповідно до вимог безпеки життєдіяльності та охорони праці;
- Здатність до професійної самореалізації на ринку праці.

Нормативний зміст підготовки здобувачів у новому стандарті сформульований у термінах результатів навчання таким чином:

- Спілкуватися державною мовою усно та письмово;
- Володіти іноземною мовою на рівні, необхідному для виконання професійних завдань;
- Знати цілі й принципи діяльності закладів, що займаються інформаційною діяльністю;
- Оцінювати результати своєї роботи в межах завдань, що поставлені;

- Знати та пояснювати специфіку процесів збирання, зберігання, опрацювання, пошуку, поширення та захисту інформації;
- Застосовувати інструменти і методи збору, аналізу, класифікації, організації та поширення інформації у різних форматах;
- Знати та пояснювати специфіку процесів формування документних масивів;
- Знати етапи життєвого циклу документів / інформації;
- Володіти технологіями надання інформаційних, бібліотечних, архівних послуг.

Доповідь містить пояснення щодо зміни парадигми навчального процесу в закладах освіти, яка передбачена новим освітнім стандартом, а саме – відсутність класичної освітянської моделі – сталих навчальних планів та дисциплін. Кожен навчальний заклад тепер матиме право обирати ту навчальну траєкторію, яка підходить кожному конкретному навчальному закладу. Змінюється сама освітянська концепція – і це сучасний виклик. Якщо навчальний заклад хоче зберегти спеціальність, він повинен гнучко реагувати на зміни.

Керівники навчальних закладів, у яких є бібліотечні дисципліни, усвідомлюють, що якщо не запровадити революційні зміни в освітньому процесі, то, враховуючи дуже низький рівень набору на спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», що спостерігається вже сьогодні, цю спеціальність навчальні заклади можуть втратити взагалі вже найближчим часом.

Модернізація моделі сучасного бібліотекаря – глобальне завдання, задля того, щоб спеціальність не розчинилася у клубній роботі.

*Інна Сіпунова,
завідувачка відділу обслуговування користувачів
Луганської ОУНБ*

РЕГІОНАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ «УНІВЕРСАЛЬНИЙ СОЛДАТ: СУЧАСНИЙ БІБЛІОТЕКАР ОЧИМА КОРИСТУВАЧІВ»

Методологія дослідження базувалася на таких етапах роботи: анкетування серед мешканців Луганської області; глибинні інтерв'ю з експертами, а саме начальниками відділів культури Луганської області; глибинні інтерв'ю з представниками громадськості; фокус-групи з відвідувачами бібліотек.

Кількість залучених респондентів становила 483 особи. Анкетування пройшли 384 особи; глибинні інтерв'ю з експертами відвідали 5 осіб; глибинні інтерв'ю з громадськістю пройшли 38 осіб; на фокус-групі побували 56 осіб.

За мету ми поставили дізнатися, яким же повинен бути сучасний бібліотекар. Тому, поставили респондентам різноманітні питання, серед них: якими якостями, навичками повинен володіти сучасний бібліотекар, а також у яких сферах, окрім бібліотечної справи, повинен вільно орієнтуватися; оцінити

роботу бібліотекарів, негативний вплив на якість роботи бібліотекарів та шляхи покращення якості роботи бібліотекарів; асоціація з професією бібліотекаря; ідеальний образ сучасного бібліотекаря тощо.

На основі відповідей отримали збірний образ бібліотекаря/бібліотекарки. Це молода, чемна, високоінтелектуальна особа. Вільно володіє сучасними технологіями та без проблем орієнтується в мережі Інтернет. Дуже активна, комунікабельна, креативна та вміє працювати з молоддю. Вільно спілкується державною та іноземними мовами. І, звичайно ж, обожає читати та безмежно любить свою країну.

Під час обробки результатів підкреслили декілька цікавих фактів. Коли респонденти вказували на слабку матеріально-технічну базу бібліотек, зокрема відсутність опалення, ремонту, сучасного обладнання та інтернету, то в 76% це стосувалося саме сільських бібліотек, у центрах територіальних громад МТБ бібліотек переважно задовільна.

Із усіх респондентів, які звертаються до бібліотекарів за консультацією щодо онлайн-адміністративних послуг, 70% відвідують саме сільські бібліотеки.

Про необхідність переатестації бібліотекарів говорили тільки представники громадськості.

Коли респонденти зазначали некомпетентність високопосадовців як причину негативного впливу на якість роботи бібліотекаря, то 74% від опитуваних мали на увазі начальників відділів культури, 14% – директорів бібліотек, 10% – керівництво громад і 2% – центральну владу. А представники громадських організацій і громадські активісти, які також зазначили некомпетентність керівництва, у 90% випадках мали на увазі начальників відділів культури та у 10% – директорів бібліотек. Один з експертів зізнався, що не відвідує бібліотеки своєї громади як користувач/читач.

Отож, опитування допомогло сформуванню основних рекомендацій бібліотекарів:

- Розширити канали інформування про свою діяльність (розсилка серед користувачів бібліотеки, репости дописів у фейсбуці в місцевих пабліках, публікації в місцевих ЗМІ тощо);
- Слідкувати за офіційними сайтами/сторінками у фейсбуці та активно брати участь у конкурсах/акціях видавництва і благодійних фондів задля поповнення своєї бібліотеки новою літературою;
- Налагодити/розширити співпрацю з громадськими організаціями та ініціативними групами, комунальними та державними закладами громади з метою активного включення бібліотек до сфери інтересів громадськості, зміни традиційного сприйняття її мешканцями та отримання додаткових каналів фінансування реалізації своїх стратегій через спільні проекти;
- Займатися самоосвітою на постійній основі, використовувати для цього онлайн-навчальні заходи ВГО «Українська бібліотечна асоціація», освітні платформи – «ВУМ», «Prometheus», «Дія.Цифрова освіта» та інші;

- Окремо звернути увагу на навчання з проєктного менеджменту та проєктну діяльність;
- Посилити популяризацію читання серед молоді та дітей шляхом проведення цікавих заходів, рекламних акцій тощо;
- Активно запроваджувати зміни в напрямках роботи, організаційних питаннях, парадигмі обслуговування, використовуючи принцип «знизу вгору»;
- Керівникам бібліотек – перебудувати кадрову політику з метою залучення до роботи в бібліотеках молоді та фахівців з інших галузей.

СЕКЦІЯ II

ЛІТЕРАТУРНА ПРОМОЦІЯ: ПОРАДИ ВІД ПИСЬМЕННИКІВ

*Мія Марченко,
українська дитяча письменниця,
перекладачка, кандидатка філологічних наук*

ДОСВІД РЕКЛАМИ ЛІТЕРАТУРИ СПІЛЬНО З ВИДАВНИЦТВАМИ, МИСТЕЦТВО ВИХОВУВАТИ ЧИТАЧА

Дітей цікавлять абсолютно різні речі, і підхід до них треба намагатися знайти завжди. Буває так, що нас зацікавлює те, що просять видавництва. Власне, повість доповідачки «Майка Паливода» написана на прохання видавництва «Читаріум». Видавництва іноді намагаються орієнтувати автора, щоб його книжка була схожою на якийсь західний аналог. Так, вони давали мені референс серії «Джуді Муді» Меган МакДоналд. І «Дорі Фентезерка» – це нова серія, яка тільки-но перекладається у нас. Запит був у тому, щоб написати та видати щось схоже, але наше, українське.

Що можна сказати про літературну промоцію і про те, як проходять зустрічі з дітьми? Коли тільки вийшов дебютний роман «Місто тіней» завдяки видавництву «Фонтан Казок», де пан Іван Андрусяк був головним редактором, то він став, власне, першим редактором: надзвичайно уважним, класним. Відтак, ми разом поїхали у письменницький тур. Він був у м. Кропивницький. Це для молодого автора була надзвичайна подія. Як і будь-яка людина, яка тільки щось починає, я дуже нервувала, не дуже розуміла, про що з тими дітьми говорити, із чого починати і як їм взагалі презентувати те, що вона ось написала. Скажу одразу, що після того, як ми повернулися з Кропивницького, мій страх публічних зустрічей зник назавжди. Їх просто було дуже багато. Ми приїхали у школи, де

інколи було по 5-6 уроків. Вчителі віддавали нам свої уроки і кожен автор проводив такі зустрічі для дітей.

Видавництво «Фонтан Казок» пропонувало школам та бібліотекам акцію «ЛітФонтан». Звичайно, акція є ефективною, коли ви запрошуєте письменників до себе в школу або бібліотеку. Письменники приїжджають, і у дітей є такий живий контакт, є враження, що вони побачили нарешті живого письменника, що дуже важливо. До прикладу, у м. Умань діти були страшенно здивовані, що письменники – це не як Тарас Шевченко, і проти дати їхнього народження не стоїть одразу дата смерті.

На зустрічах часто кажуть, буцімто нинішні діти не читають, їм це не цікаво, вони не знають, що їм взагалі там робити на цих зустрічах: Із власного досвіду можу сказати, що це не зовсім правда. Так, вони читають менше, вони читають просто інакше. Не так, як у традиційній освіті до цього звикли. Я зазвичай з підлітками роблю таку штуку: приходжу на зустріч і питаю їх, що вони читають і чи цікаво це для них. Здебільшого відповідь на це питання заперечна. Вони просто думають, що практично все, що може запропонувати їм школа, – це щось застаріле, немодне, неприкольне. Але я вважаю своїм завданням доводити їм, що це не так, що є люди не відірвані від реальності, які можуть запропонувати їм розмову на їхньому рівні. І виявляється, що якщо сказати чарівні слова, такі як «жахастики», «горор», «темне фентезі», «манга-аніме», то виявиться, що всі читають. Що бодай якийсь журнал зі сценарієм фільму від «Марвел» точно хтось купив і прочитав. І з цього я намагаюся починати будувати якийсь діалог. Зазвичай він у нас виходить дуже плідним. Вони бачать, що я розмовляю з ними їхньою мовою. І в жодному разі не збираюся їх повчати про те, що ось ця література є висока, а оця література є низька, і негарно подібне читати. Наше завдання у цьому випадку полягає в тому, щоб діти взагалі щось прочитали.

На мою думку, сфера читання дуже потерпає від напучувального підходу. Моєму чоловікові у дитинстві батьки відбили бажання до читання. Він читає багато іншої літератури, але не художньої. І сталося це дуже просто – його батько приходив і казав читати по двадцять сторінок, а опісля переказувати їх. Через цей постійний контроль хлопчик, яких ховав книжки під подушкою, перетворився на хлопчика, який не бере книжки до рук. Книжка не має стати приводом для покарання.

Я намагаюся повернути підліткам і дітям оце відчуття, що книжка – це можливість інколи вийти в інший світ, якщо тобі сумно, якщо тобі боляче, якись прикрощі в житті чи здається, що ніхто не розуміє. А підліткам найчастіше здається, що ніхто їх не розуміє.

Нині авторам страшенно важко, якщо вони написали оповідання, бо їх практично не друкують. Усе, що зараз хочуть друкувати – це товсті книжки на двісті-триста сторінок. Бажано, у випадку трилогії, щоб це була серія. Якось дивно виглядає, коли «люди не читають», але нічого, окрім трьохсот сторінкових серій не друкується. Така дивна суперечність для мене. Якщо вони не читають, то хто ж читає по триста сторінок? Насправді, усе прекрасно читають.

Які ще способи промоції можуть бути? Наприклад, конкурси відгуків, як це робить видавництво «Наш Формат». Вони проводять подібний конкурс на нон-фікшн. Інший спосіб – різноманітні інстаграм-челенджі. В інстаграмних букблогах, як дитячих, так і дорослих, пишуть про книжки і надихають свою аудиторію.

Також для автора важливо бути активним у соцмережах, хоча мені це дається важко – фізично бракує часу, особливо у поєднанні із перекладацькою діяльністю.

Літературні фестивалі як форма промоції бувають досить неоднозначними. Живе спілкування між усіма учасниками – головна їхня перевага. На момент проведення конференції був досвід участі у фестивалі Mariupol Open Book. Страшенно засмучує і виникає питання, а навіщо все це взагалі потрібно? Тож, іноді є проблемою організаційні питання на фестивалях. Чи всі, хто міг зацікавитися подією, отримали інформацію про неї напередодні?

У доповіді підсумовано, що діти мусять розуміти, щойно книжка вийшла з друкарні і пішла до читачів, автор віддав її людям. А люди вже зроблять із цим витвором те, що схочуть. Це не те, що залили бурштином і воно може так зберігатися роками. Це те, із чим можна бавитись. Для дітей – це можливість самовираження.

СЕКЦІЯ III

ІСТОРІЯ – ЦЕ НЕ ТІЛЬКИ ПРО МИНУЛЕ. БУДУЄМО ЇЇ ПРЯМО ЗАРАЗ

Тетяна Ковтунович,

завідувачка сектору обліку та збереження усних джерел

Українського інституту національної пам'яті

НАРАТИВНЕ ІНТЕРВ'Ю ЗАДЛЯ СПІЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ: ЄДНІСТЬ ІСТОРІЇ, ЖУРНАЛІСТИКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

Усна історія як галузь історичних знань займається збиранням, зберіганням та інтерпретацією спогадів людей, які стали свідками подій у минулому. І на кожному з цих етапів фахівці з усної історії застосовують різні методи та прийоми, що часто бувають запозиченими з інших галузей знань.

Якщо взяти журналістику, то взагалі можна сказати, що усна історія вийшла безпосередньо з журналістики, позаяк термін «усна історія» вперше застосував журналіст, біограф, історик Алан Невіс. Його вважають і родоначальником цієї галузі, бо саме він 1948 року очолив перший дослідницький центр вивчення усної

історії. Від журналістики було запозичено і основну форму фіксації свідчень – інтерв'ю. Першими усноісторичними дослідженнями були записи біографій відомих людей, які мали б доповнити існуючі писемні джерела.

Хоч дуже довгий час усна історія активно обстоювала своє право називатися самостійною дисципліною, у 90ті роки ХХ століття фахівці з усної історії визнають її міждисциплінарний характер. Саме в цей період особлива увага приділяється якісним методам аналізу тексту. Усна історія своєю появою змінила уявлення взагалі про об'єкт історичного дослідження, включивши самі ментальні структури у предмет дослідження, застала замислитись над стосунками між людиною та історією.

Проте усна історія – це дещо більше, ніж просто розширення поля дослідження істориків. Головним предметом її дослідження є людська пам'ять, безпосередня і жива. А пам'ять – це психічний процес, через який відбувається фіксація, збереження та відтворення минулого досвіду людини. Це визначення майже повністю дублює характеристики усної історії, тому зрозуміло, що в процесі усноісторичного дослідження не обійтися без психологічних знань, які окрім розуміння природи людської пам'яті дають ще багато практичних прийомів ефективної комунікації, що є дуже важливим при записі глибинного усноісторичного інтерв'ю.

Головне правило інтерв'юера – не зашкодь, а його ефективність та професіоналізм часто визначаються здатністю викликати емпатію та проявляти живий інтерес до людини, із якою ведеться розмова. Бесіда має вестися на рівних, інтерв'юер ніяким чином не має домінувати, а оповідач має почуватися вільним у своїх спогадах-роздумах чи то про історичні події, чи про стосунки з рідними, подробиці побуту, чи судження про сьогодення. Та психологічні знання допомагають не лише на етапі запису спогадів, але є доволі цінними і при аналізі та інтерпретації текстів інтерв'ю.

І на завершення хочу сказати, що усна історія дає можливість створити більш насичену, яскраву та захопливу, і разом з тим – більш достовірну історію, бо об'єкти дослідження перетворюються на суб'єктів, адже звичайна людина отримує голос і стає рівноправним творцем історичної реальності.

*Олександр Набока,
доктор історичних наук,
завідувач кафедри історії України
Луганського національного університету
імені Тараса Шевченка*

ОСВІТНЬО-ПРОСВІТНИЦЬКА ВЗАЄМОДІЯ КАФЕДРИ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ ЛНУ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА ТА ЛУГАНСЬКОЇ ОУНБ У 2017 – 2021 РОКАХ: МЕТА, СТРАТЕГІЯ ТА ПОПЕРЕДНІ РЕЗУЛЬТАТИ

У доповіді підсумований досвід співпраці Луганської ОУНБ з кафедрою історії України ЛНУ імені Тараса Шевченка. У різні роки бібліотеки грали велику роль в житті доповідача, що дозволило йому як науковцю закріпити усвідомлення ролі бібліотеки в суспільстві.

Сучасна бібліотека – це простір, який надихає. Взаємодія доповідача з Луганською ОУНБ триває з 2017 року з досвіду організації першого спільного проєкту, присвяченого історії культури Японії, у межах якого викладачу вперше застосувати власну освітню філософію – пов'язати освітню лекцію театралізованим супровідом. Пізніше цей проєкт було повторено в Закарпатській ОУНБ.

Обласна бібліотека, як і Луганський національний університет, останні роки функціонують в статусі переміщених закладів, яким не вистачає площ для соціокультурного та навчального процесів, оскільки 2014 року втрачена практично вся ресурсна база цих закладів. Партнерські відносини з бібліотекою вистроювалися в контексті завдання, яке постало перед університетом – як компенсувати втрачені ресурси в освітньому процесі.

Результатом стала розроблена доповідачем концепція – «Місто як освітній простір». Оскільки, на думку спікера, Старобільськ сам є місцем, яке впродовж глибинного вивчення, є ресурсом, що здатен надавати знання. Кафедра історії України ЛНУ імені Тараса Шевченка зробила ставку на співпрацю з провідними громадськими осередками, яким є і сучасна бібліотека.

Наявність у колективі Луганської ОУНБ активних молодих творчих людей, здатних змінювати парадигму функціонування бібліотеки, у нових реаліях стало запорукою сталого розвитку цього закладу. Люди, що працюють в бібліотеці, є трансляторами не лише українських патріотичних ідей, а і постмодерних цікавих форм роботи.

Узаємодія з працівниками бібліотеки – це також ресурс нової освітньої стратегії, яку розвиває кафедра. Унаслідок цієї взаємодії народилася низка спільних освітньо-популярних заходів: мінілекція, присвячена Дню плітв'язня (на основі творів Джорджа Орвела), презентації історичних книг із театральними елементами, історичні квести тощо.

Непересічений захід відбувся в Старобільську наприкінці літа. Він був присвячений анархістському руху на Луганщині. Івент містив у собі специфічне поєднання історичної лекції з театралізованим перформансом, музейною виставкою та виступом сучасних рокгуртів.

На думку автора, заважає розвитку творчості та креативних елементів в сучасних бібліотеках намагання керівництва адміністративних формувань доручити бібліотекарям відзначати майже усі знаменні дати та знакові події. Це розпорошує зусилля та впливає на якість культурних подій, що відбуваються в бібліотеці. Захід заради заходу – хибна практика в роботі бібліотек як культурних

центрів, адже це вбиває саму суть та філософію громадського освітнього простору і блокує творчість бібліотечних працівників.

СЕКЦІЯ IV

ДИЗАЙН У БІБЛІОТЕКАХ І НЕ ТІЛЬКИ: НАДБАННЯ, СУЧАСНІСТЬ, ПЕРСПЕКТИВИ

Гліб Борисов,
магістрант кафедри дизайну,
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».
Науковий керівник: Борисова Світлана Володимирівна,
кандидатка педагогічних наук, пані доцент

ОФОРМЛЕННЯ ЗОНИ «ПРОСТОРУ ПОДІЙ» БІБЛІОТЕКИ ДО ВСЕСВІТНЬОГО ДНЯ НАУКИ В ІМ'Я МИРУ ТА РОЗВИТКУ

Діяльність бібліотек впродовж останніх десятиліть розширювалася в напрямку інформаційного забезпечення процесів суспільного і культурного життя. Бібліотеки інтенсифікували традиційні напрямки культурної і просвітницької роботи.

У світовій практиці домінує ідея взаємодії бібліотек із різноманітними стейкхолдерами. Наразі сформувалися багатоманітні економічні, соціальні форми взаємодії бібліотек, що відрізняються мірою інтеграції, тематичною спрямованістю, стилем відносин між учасниками.

Теоретико-методологічні засади дослідження взаємодії бібліотек ґрунтуються на наукових розробках сучасних бібліотекознавців, зокрема, серед вітчизняних науковців проблему зміни філософії бібліотек – від володіння до доступу – представлено розробками К. Бережної [9], С. Гарагулі [1, 2], І. Давидової [11], О. Каращук [3], В. Копанєвої [4], Є. Лобузінної [5], О. Мар'їної [6].

Ми погоджуємося з позицією А. Сусак [10], яка вважає, що усталені функції бібліотек, а саме кумуляції, класифікації, трансляції, ціннісної орієнтації, варто доповнити освітньо-соціалізувальною та стабілізувальною функціями. Освітньо-соціалізувальна функція є важливою для сучасного українського суспільства, оскільки більшість теоретиків постіндустріалізму (М. Кастельс, О. Тоффлер, Д. Белл) центральне місце відводять знанням та інформації, які перетворюються на найважливіший соціальний та економічний ресурс.

«Концепція відкритої та резонуючої бібліотеки, що має чотири простори, розроблена у 2010 році дослідниками Королівської школи бібліотекознавства та інформаційних наук Dorte Skot-Hansen, Casper Hvenegaard Rasmussen та Henrik Jochumsen (Копенгаген, Данія) і включає простір навчання, простір досвіду, простір зустрічей та простір подій. Ця модель означила бібліотеку в локальному громадському інтегрованому просторі знань, культури та послуг. А урядовий звіт «Публічні бібліотеки у суспільстві знань», у якому ця модель вперше представлена, мав дієвий вплив на рішення муніципалітетів щодо трансформації підпорядкованих їм бібліотек» [7].

Кожний з поданих просторів виконує свою функцію:

- Простір Навчання – місце отримання нових знання та вмінь, які можуть бути використані поза межами бібліотеки, або в інших її просторах;
- Простір Натхнення – дає користувачам можливість долучитися до чогось нового або отримати цінний досвід через творчість та історії з літератури;
- Простір Зустрічей – місце відведене для вільного і одночасно зручного перебування груп людей;
- Простір Подій – місце організації та проведення різноманітних подій, які потребують окремого тимчасового переформлення простору в бібліотеці [7].
- Модель чотирьох просторів відкриває можливості для дизайнерських рішень, що підсилюють акценти розбудови бібліотек як «простору культурного та літературного досвіду, простору взаємодії різних поколінь, простору співучасті, творчості та інновацій» [7].

Відповідно концепції художньо-композиційного та декоративного оздоблення пропонується серія плакатів до Всесвітнього дня науки в ім'я миру та розвитку, який відзначається щорічно 10 листопада.

Ідея полягала в оформленні зони «простору Подій», щоб поєднати сучасну каліграфію та твори видатних поетів минулого, які у своїй творчості увічнили практичне і творче сприйняття науки. Твори було обрано на декількох мовах з метою висвітлення актуальності цієї теми у всьому світі. Так, були обрані: Володимир Висоцький «Марш студентів-фізиків» (рос.), Максим Рильський «Діалог, навіяний дискусією про мистецтво» (укр.) та Едгар Алан По «Sonnet – To Science» (англ).

Для написання тексту було обрано сучасні каліграфічні шрифти. Далі текст доповнювався малюнками, які повинні були підсилити його візуальну складову. Завершенням процесу була обробка отриманого матеріалу у програмі Adobe Photoshop.

Запропонована серія плакатів об'єднує в собі модель чотирьох просторів і концепцію художньо-композиційного оформлення дизайну інтер'єрів.

Серію плакатів можна інтегрувати у дизайн інтер'єру бібліотеки шляхом акценту в інтер'єрі. Розміщення плакатів на мобільних стендах дозволяє трансформувати простір і створювати допоміжні зони, де відвідувачі будуть почувати себе комфортно. Бажано розмістити більшу частину сидячих місць не

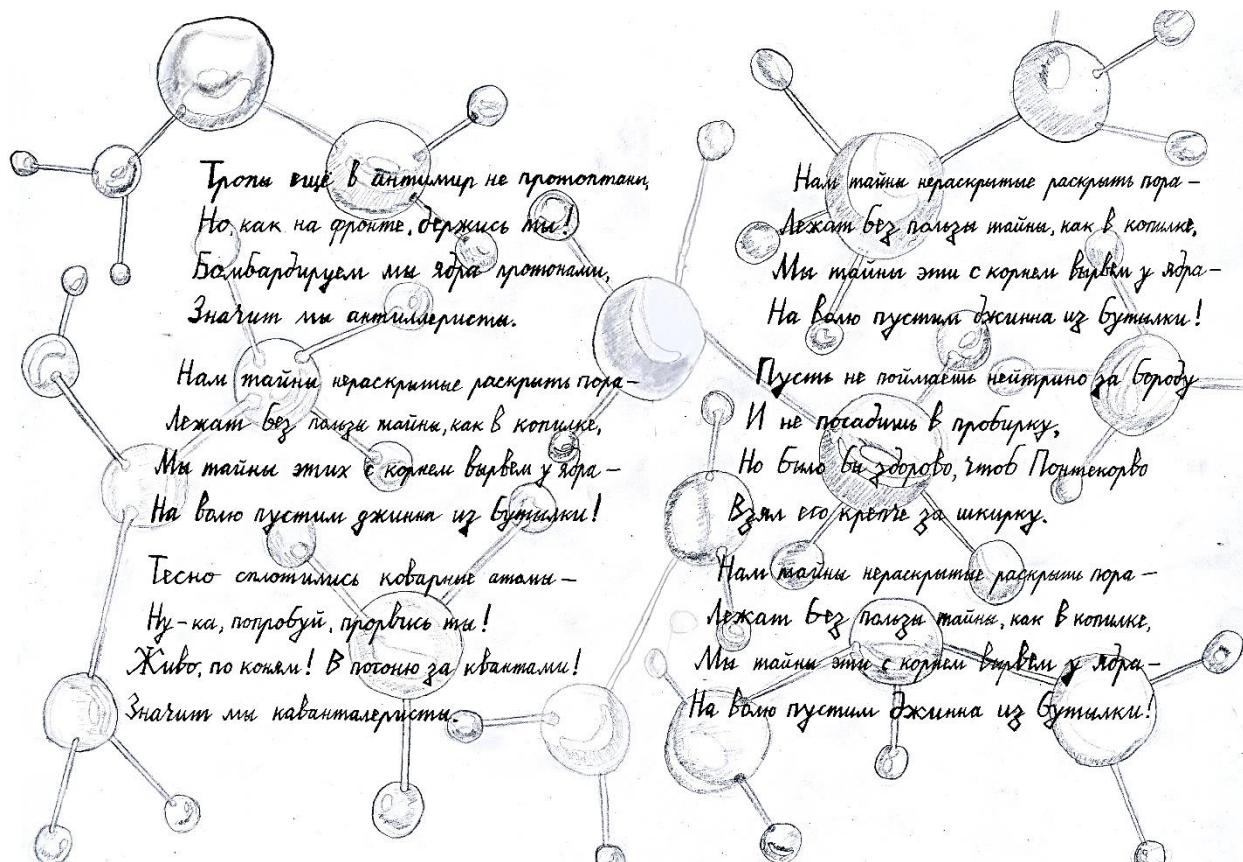
за рядами столів, а півколом. Отже, слухачі, гості та спікери матимуть місце для виступу, доступ плакатів і водночас приємне оточення з можливістю долучити присутніх до інтерактивних заходів. Декілька столів бажано залишити з боків від півкола, розмістивши там склянки з водою і матеріалами для письма та малювання, тим самим залишивши слухачу можливість теж долучитися до роботи. Адже малюнки, побажання та інші записи, створені під час різноманітних заходів, можна збирати і розміщувати на спільному стенді. Ці матеріали, крім унаочнення результатів заходу, забезпечать зворотній зв'язок.

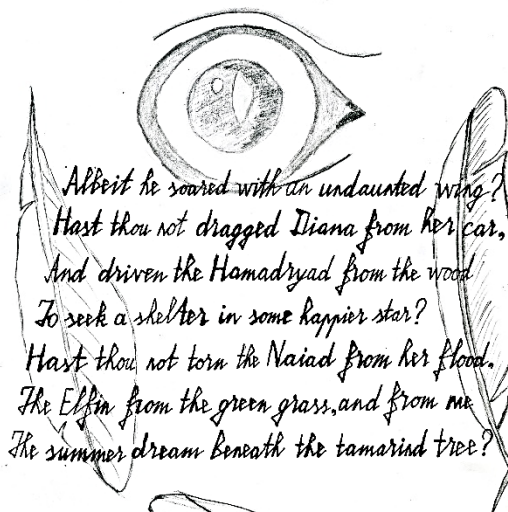
Запропонована серія плакатів до Всесвітнього дня науки в ім'я миру та розвитку буде сприяти формуванню неформальної атмосфери, що притаманна сучасним івентам, які відбуваються у бібліотеках і спрямовані перш за все на спілкування, обмін думками, враженнями між учасниками заходу.

Література

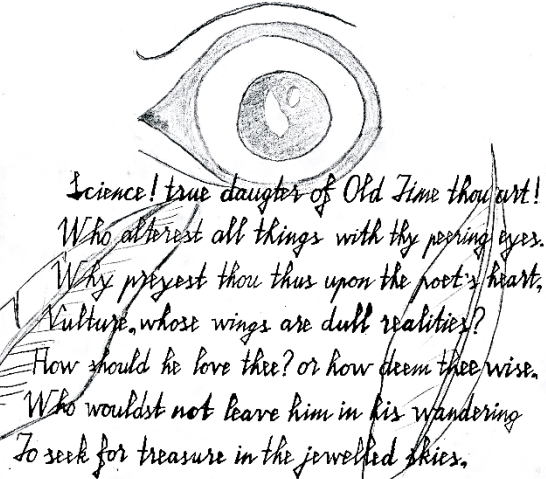
1. Гарагуля С. Бібліотека та веб 2.0: зміна фахової парадигми. Наук. праці Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2012. Вип. 34. – С. 91 – 94.
2. Гарагуля С. Моделі інтеграції електронних джерел наукової інформації у бібліотеках. Бібліотечний вісник. 2015. N 6. – С. 18 – 20.
3. Каращук О. Бібліотека в сучасному інформаційному просторі. Наук. праці Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2016. Вип. 43. – С. 596 – 610.
4. Копанєва В. О. Бібліотека як центр збереження інформаційних ресурсів Інтернету: монографія / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2009. 198 с.
5. Лобузина Е. В. Информационный портал «Наука Украины: доступ к знаниям». Библиотеки национальных академий наук: проблемы функционирования, тенденции развития. 2017. Вып. 14. – С. 35 – 46.
6. Мар'їна О. Ю. Веборієнтована концепція розвитку бібліотек в контексті еволюції веб-технологій. Вісник Книжкової палати. 2016. No 10. – С. 24 – 27.
7. Чотири простори бібліотеки: модель діяльності: практичний посібник / автори-укладачі: О. Бояринова, О. Бруй, Л. Лугова, Я. Сошинська, І. Шевченко; Українська бібліотечна асоціація. Київ : ВГО Українська бібліотечна асоціація, 2020. 104 с. – С. 6.
8. Бережна К. С. Використання хмарних технологій у бібліотеках України. Модель б-ки XXI століття. Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (Харків, 15 черв. 2018 р.). Нац. юридичний ун-т ім. Ярослава Мудрого, Наук. б-ка. Харків, 2018. URL: <http://conf.nlu.edu.ua/libmodel/paper/viewFile/14710/7523>
9. Сусак А. В. Функції бібліотеки в сучасному інформаційному просторі. Вісник Львівського університету. Сер. соціологічна. Львів, 2007. Вип. 1. С. 194–198. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnu_sociology_2007_1_21.
10. Давидова І. О. Технології проектної діяльності – шлях до сталого розвитку бібліотек. Модель бібліотеки XXI століття. Міжнар. наук.-практ. інтернет-

конф. (Харків, 15 черв. 2018 р.). Нац. юридичний ун-т ім. Ярослава Мудрого, Наук. б-ка. Харків, 2018.

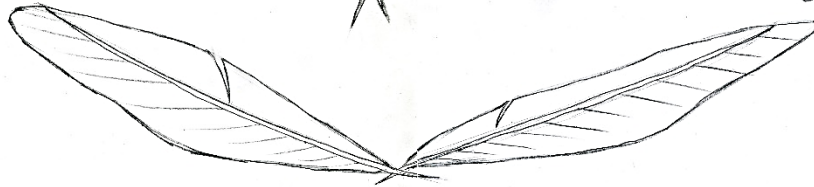

Albeit he soared with an undaunted wing?
 Hast thou not dragged Diana from her car,
 And driven the Hamadryad from the wood
 To seek a shelter in some happier star?
 Hast thou not torn the Naiad from her flood,
 The Elfin from the green grass, and from me
 The summer dream beneath the tamarind tree?

Science! true daughter of Old Time thou art!
 Who alterest all things with thy peering eyes.
 Why preyest thou thus upon the poet's heart,
 Culture, whose wings are dull realities?
 How should he love thee? or how deem thee wise,
 Who wouldst not leave him in his wandering
 To seek for treasure in the jewelled skies.

ПЕРШИЙ ГОЛОС

У гаси космічної ракети,
 Кібернетики та інших дів
 За об'явок, вікіпедію, поети,
 Попотопних Ваших салов'ів!

Геть жбурніть симфонії та мрії,
 Як сангірку кидають за тир!
 Хто мотор поласодити хоче,
 Вартий більше, ніж знавець картині

ДРУГИЙ ГОЛОС

Ця суперетка викила не Віора,
 Може, у перервній ще добі,
 Але бути додатком до мотора
 Для людини мало, далебі!

Як же так збого ви живете,
 Чам так занепали ви, скажіть,
 Щоб у дні космічної ракети
 Салов'я не в силі зрозуміть?

*Олександр Букреєв,
провідний методист відділу ІТЕР,
графічний дизайнер, фотограф*

DESIGN INSIDE/OUTSIDE: КОМУНІКАЦІЯ МІЖ ДИЗАЙНЕРОМ І КЕРІВНИКОМ/ЗАМОВНИКОМ ТА БІБЛІОТЕКАРЯМИ

У доповіді представлений досвід роботи професійним графічним дизайном, комерційним фрилансом і співпраці з різними організаціями, компаніями та приватними особами. Також стаття дає відповіді на питання: що таке дизайн? хто такий графічний дизайнер? чи потрібно дизайнеру їстоньки?

В Україні ніхто не знає, як працювати з дизайнерами, скільки їм платити за виконання тієї чи іншої роботи тощо. Причин на те тисячі. Зокрема, як мені здається, корінь зла проростає ще з дев'яностих-нульових.

У 90ті було дещо гірше за пострадянську ностальгію. Уявіть, в Україну «прийшов» Білл Гейтс і приніс із собою шрифти та WordArt. Кожен став дизайнером, верстальником, ілюстратором і взагалі творчою одиницею. Креатив розливався всюди, мов стихійна катастрофа: телебачення, газети, оголошення, агітація, книги і вивіски. Безумство захопило країну – людей розджипежило.

З часом ситуація покращилася. Але навіть нині, через два десятиліття, стан дизайнерської індустрії незадовільний. Що далі від великих міст, то гірші позиції естетики.

Існує стереотип, що дизайн – це дуже просто, а наймати дизайнера – моветон. А якщо і наймати, то платити йому нічого не потрібно, бо хіба ж це робота? Так, робота. А ще – мистецтво, якому варто вчитися. Багато з тих, хто вважає себе дизайнерами, навіть ними не є. Якщо я назву себе хірургом, то це не означає, що я дійсно хірург.

Проблема полягає у дискримінації суспільством дизайнерської професії, а також через плутанину в уявленні про те, яким дизайн має бути. Відповідальність за це лежить не лише на «дизайнерах», а й на тих, хто знаходиться з іншого боку – замовниках. Частіше це відбувається у сфері малого бізнесу. Наприклад, це умовна чебуречна, акаунт перукарні у фейсбуці, сторінка державних структур чи бібліотека.

Графічний дизайн – не просто створення гарної картинки. Дизайн це про сенси, зрозумілість, логіку та структуру (проте у яскравій, вражаюче-веселій та п'яно-грайливій формі).

Дизайн – це симбіоз естетики і функціональності, ідеальний баланс співвідношення інформаційної практичності і візуальної симпатії. Головний принцип хорошого дизайну – принцип мінімум-максимум. Насправді це означає, що шляхом використання мінімуму інструментів досягається максимальна ефективність.

Замовник дає завдання з уявленням кінцевого результату. Дизайнер буде алгоритм, здатний вирішити це завдання.

Дизайнер, мов канатоходець, який прагне утримати баланс між раціональним логічним мисленням та творчістю. Головне – не втрапити у крайнощі: «висушений» шлях або занадто «насичено святковий». Серед українських дизайнерів часто трапляються випадки подібних крайнощів. Вони тонуть у чомусь на кшталт «щоб було креативно», «душевно», втрачаючи контроль над ситуацією.

У бібліотеках, як правило, відбувається графічне пекло. Гортаючи сторінки або сайти бібліотек кожної області будь-якого рівня, у цьому нескладно пересвідчитися. Це прикро. Виключень дуже мало. Наприклад, є виняток – [бібліотеки Запоріжжя](#). Портал «Читомо» теж, до речі, про них [писали](#).

Дизайн – явище парадоксальне. Він оточує нас усюди. Парадокс у тому, що хороший дизайн частіше не сприймається взагалі, а от якщо ваш продукт, ваша послуга, ваша пропозиція оформлені погано, – це помічають усі. Інакше кажучи, продукт / послуга / концепт, оформлені грамотно, – будуть продаватися. Якщо ж вони оформлені жахливо, то не будуть ні продаватися, ні відвідуватися, і не отримають жодної популярності.

З цього виходить ще один парадокс – парадокс замовника. Замовник готовий витратити купу грошей на все, що завгодно, окрім того, щоб найняти хорошого дизайнера. Він готовий надрукувати тисячі файлів, сплатити рекламу у фейсбуці, але йому ворожа думка сплатити хороший дизайн. Підкреслюю, що йдеться не про професійні дизайн-студії, які абсорбують у собі кращих із кращих. Дизайн-студії – це окрема об'ємна тема для обговорення.

Головною причиною поганого візуального оформлення у бібліотеках є не відсутність професійних дизайнерів у бібліотечній справі в принципі. Знайти дизайнера деінде не складно, знайти ресурс для сплати його праці – відносно не складно. Головним кроком у напрямку рішення є визнання проблеми проблемою.

Останні три-чотири роки ми, я і команда Луганської ОУНБ, досить регулярно навчаємо бібліотекарів нашої області тому, як вони мають позиціонувати себе, займатися рекламою, розробляти візуальний стиль бібліотек. І дуже часто ми зустрічаємося із запереченням бібліотекарями свого непрофесіоналізму та низької компетентності.

Я ціную і поважаю кожного бібліотекаря в Україні і не ставлю під сумнів їхній професіоналізм. Я лише хочу сказати, що бібліотеці сьогодні варто подивитися на свою роботу свіжим поглядом з огляду на потреби часу.

Оцініть себе очима клієнта. І почніть із сайту та соціальних мереж. Там точно є, що виправити. Від актуальності матеріалів, тем рубрик до їхнього візуального оформлення. Навчитися всьому один бібліотекар фізично не зможе. Позиціонування бібліотеки – командна робота. Силами фахівців бібліотеки та запрошених професіоналів зокрема.

На мій погляд, дизайн у бібліотеках потрібен у 20-30% випадків. Табличка на столі «Реєстрація», наприклад, точно не потребує жодних творчих робіт. Її мета – легко зчитуватися і бути помітною. Просте слово, проста інформація. Усе, що

потрібно – це якісний шрифт і хороший друк, адекватне розміщення у співвідношенні до простору.

Допис для фейсбуку, наприклад, про те, що графік напередодні свят відрізнятиметься від звичного, дизайну також не потребує. Тобто, він не потребує авторської творчості. Тут цілком достатньо простого готового шаблону. Його можна знайти, скажімо, в онлайн-редакторі «Canva».

Використовуйте авторський ексклюзивний підхід лише у виняткових випадках. Мінімалізм – це все. Мінімалізм – не примітив, це лаконічне і витончене подання ключової інформації.

Ніхто не народжується графічним дизайнером. У жодної людини в історії людства не було вроджених професійних якостей, стосовно будь-якого виду діяльності. Відповідно, дизайну потрібно навчатися. Довго і ґрунтовно.

Дизайн вміщує у собі вміння поєднувати творчість й аналітичне мислення. Людина, яка вирішила займатися дизайном, обов'язково має мислити структурно та логічно. Розвивати в собі відчуття смаку, вміння абстрагуватися і дивитися на роботу «іншими очима». Дизайн – про терпіння і велику відповідальність, адже результат роботи – обличчя бібліотеки.

Де бібліотекарю навчатися? Перш за все, допоможуть зв'язки з реальними досвідченими дизайнерами, які можуть навчити і підказати відповіді на всі запитання і професійно розібрати усі ваші помилки та успіхи. Таких знайомств немає? Тоді настає черга онлайн-учителів. У тому ж ютубі тисячі навчальних курсів (наприклад, я вчився самостійно; жодних курсів, жодної допомоги).

Де бібліотекарю знайти час? По-перше, вилучіть з роботи бібліотеки «мертві» напрямки. Нікому нецікаві послуги або рубрики. Часу стане більше.

Де бібліотекарю взяти доступне ліцензоване програмне забезпечення та ресурси? Допоможе інтернет. Для графіки використовуйте, скажімо, онлайн-сервіс «Canva», який я вже згадував або, скажімо, «Gimp» (офлайн) для пошуку зображень (ілюстрації, фото, малюнки). Можна використовувати також такі безкоштовні сервіси: Freepik, Flaticon, Pexels, Unblast, DesignCut тощо. Або спробуйте написати грант на придбання ліцензованого програмного забезпечення Adobe. Та і сучасних конструкторів сайтів існує вдосталь.

Як бібліотекарю оцінювати свою роботу? Найперше треба визначитися з критеріями оцінювання своєї діяльності. А саме: функціональність, інформативність, легкість сприйняття, гнучкість для редагування, естетична привабливість, і, звісно ж, варто цікавитися думкою експертів. Пам'ятайте, ви не повинні бути кращими з кращих, стати гуру дизайну. Усе, що ви дійсно зобов'язані, – не робити погано.

Дизайнер не повинен працювати без мети, чіткої концепції – технічного завдання (ТЗ). Якщо ви прохаєте дизайнера зробити «щось», будьте більш конкретними, він не читає ваших думок і не знає, що якийсь умовний елемент є надважливим для представлення вашої ідеї. Скажіть про це.

ТЗ – спосіб донести до дизайнера вашу ідею у більш-менш прийнятній формі. Приклад: зробити афішу (яку: друковану або для соцмереж), за певною

темою (чи є ілюстрації, чи вони потрібні?), яка саме інформація має бути нанесена (яка обов'язково, а яка бажана), які емоції повинні відчувати ті, хто цю афішу побачать, хто є цільовою аудиторією, чи є логотипи (яка їхня послідовність), чи є фірмовий гайдлайн (себто шрифти, кольори, графічні елементи). А ще не забувайте про чіткі дедлайни. І ніколи не давайте незатверджену інформацію для роботи.

Не всі насправді розуміють, що дійсно входить до обов'язків дизайнера. Дизайнер – не ретушер, не ілюстратор, не копірайтер. Він не зобов'язаний займатися анімацією, фото- та відеозйомкою або SMM. Не зобов'язаний, але може. Відчуйте різницю.

До речі, так, дизайнер, як і будь-яка інша людина, може раптом вигоріти. Що тоді робити? Ніхто не знає універсальних відповідей; вирішення подібних проблем для кожного індивідуальне (проте про психотерапію можна й подумати). Головним є питання, а як, власне, вигоранню можна запобігти? Для цього потрібно побудувати гарні взаємини з дизайнером. Повага та розуміння до сутності його роботи. Коректна комунікація. Завжди слід пам'ятати про те, що якщо вам не подобається якась його картинка, це не завжди означає, що картинка дійсно погана. Візуал буває не тільки красивим або негарним, інколи він буває «не тим». І якщо ви отримали «не той» результат, то не пишіть своєму дизайнеру щось на кшталт «ні»; особливо коли людина малювала вам картинку кілька днів поспіль. Хоча б пишіть «дякую», як мінімум.

Це, звісно, звучить примітивно, але елементарний етикет – те, про що інколи забувають. У моїй практиці траплялись замовники з манерою спілкування, наче я їхній раб. Повірте, працювати після подібних розмов взагалі не хочеться.

Вигорання може трапитись і просто від відсутності відпочинку та надмірної праці. Від постійного перемикання між завданнями, від «правок». Від того, що завдання, які повинен виконати дизайнер неймовірно не співпадають між собою за настроєм (маю на увазі, що йому потрібно водночас за один день зробити з десяток якихось святкових картинок для дітей, потім щось про вшанування загиблих, потім про нові послуги та якісь акції тощо).

Як висновок, у доповіді узагальнено роль натхнення у роботі дизайнера та його пошуки в буденних речах: музиці, гарних референсах, мотивація роботодавців, позитивні відгуки і, безперечно, фінансова винагорода.

*Поліна Кійченко,
бакалавр кафедри дизайну,
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».
Науковий керівник: Борисов Вячеслав Вікторович,
доктор педагогічних наук, професор*

ОФОРМЛЕННЯ ЗОНИ «ПРОСТОРУ НАВЧАННЯ» У БІБЛІОТЕЦІ

Соціальні і економічні зміни змушують бібліотеки шукати нові форми роботи у національному культурному просторі.

Проблему зміни філософії бібліотек – від володіння до доступу – досліджували О. Баркова [1], К. Бережна [3], О. Каращук [4], О. Клименко [5], О. Мар'їна [7], О. Пастушенко [8], С. Ростовцева [10].

Вихідним (аксіоматичним) для вивчення структури бібліотеки є положення про те, що бібліотека як соціальний інститут створена суспільством для розповсюдження у просторово-часовому континенті документів із метою формування та задоволення інформаційних потреб.

Сучасна взаємодія бібліотек, їхня активна діяльність у формуванні та збереженні культурного надбання людства неможлива без осмислення процесів управління – бенчмаркінгу у бібліотечній галузі. Пошук і впровадження кращого досвіду для підвищення конкурентоздатності та якнайповнішого задоволення користувачів, дієвий інструмент у порівнянні своїх напрацювань зі здобутками колег, що є гарним стимулом працювати краще. Цій темі просвячено публікації О. Красовицького [6], Л. Присяжної [9].

О. Башун різновидом партнерства вважає соціальне партнерство, яке має багатоаспектний характер і відповідну класифікацію: професійне партнерство (взаємодія бібліотечних мереж); громадянське партнерство (взаємодія з органами місцевої влади); партнерство з громадськими організаціями (творчими спілками, товариствами тощо); (з освітніми закладам, установами культури); медіапартнерство (із засобами масової інформації); економічне партнерство (взаємовигідна співпраця з підприємствами, бізнесом, приватними підприємцями); партнерство з релігійними громадами і конфесіями [2]. Отже, соціальне партнерство ґрунтується на традиційній взаємодії бібліотек з іншими установами й закладами.

Спираючись на концепцію відкритої та резонуючої бібліотеки, що була розроблена у 2010 році дослідниками Королівської школи бібліотекознавства та інформаційних наук Данії [11], було досліджено чотири простори бібліотеки: простір навчання, простір досвіду, простір зустрічей та простір подій. Загальну концепцію кожного простору доповнюють дизайнерські рішення, ідеї щодо змістовного наповнення, приклади бібліотечних послуг та сервісів. Спираючись на досліджену інформацію про чотири простори бібліотеки та їх головні напрямки концепції, пропонується варіант оформлення «простору навчання» у ескізному виконанні.

Головною ідеєю ескізу було визначення вигляду «простору навчання» та розмежування основних зон для самонавчання та розширення світогляду людей будь якого віку. У моделі чотирьох просторів бібліотеки «простір навчання» є ключовим, адже нові знання та вміння, які користувачі бібліотеки можуть тут отримати, застосовуються ними і в їхній діяльності поза межами бібліотеки, і в їхніх активностях в інших бібліотечних просторах — «просторі натхнення», «просторі зустрічей» та «просторі подій».

На ескізі зображено головним чином три зони: безпосередньо бібліотечний фонд, віртуальне освітнє середовище бібліотеки та місця для самостійних занять.

Зона бібліотечного фонду супроводжується обладнанням із комп'ютерними технологіями, завдяки яким користувач бібліотеки зможе перевірити наразі фізичну наявність необхідної книги, журналу тощо в цей момент у стінах бібліотеки та її точне розташування за номером секції та полиці.

Зона віртуального середовища бібліотеки передбачає найперше наявність необхідних технологій та вільного доступу до мережі Інтернет для безперешкодного доступу користувачів до електронної бібліотеки та необхідних для них інформаційних ресурсів. Також слід забезпечити користувачів бібліотеки комфортабельною поверхнею для використання віртуального середовища (столи та стільці, безпечний доступ до електричної мережі).

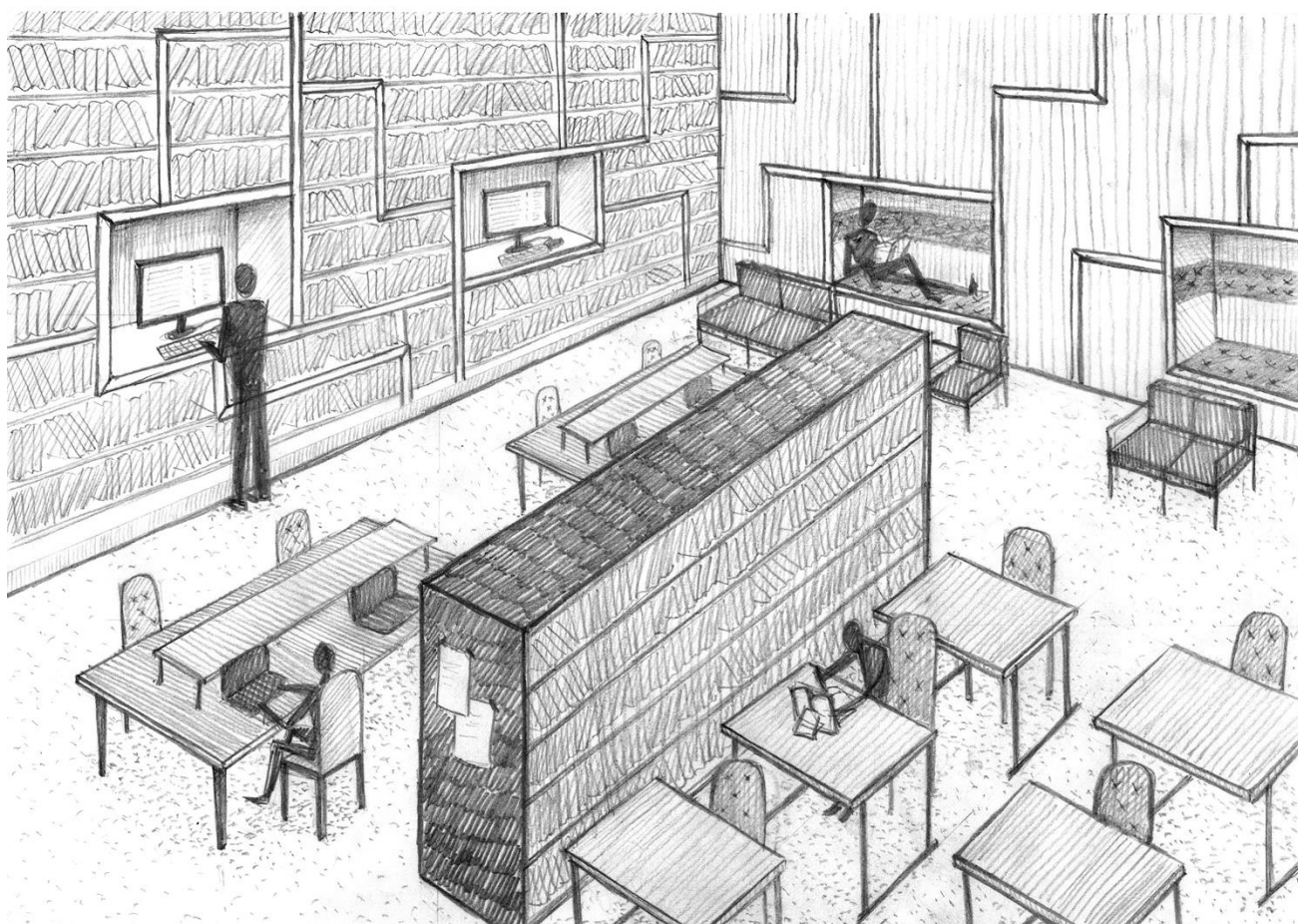
Зона для самостійних занять передбачає наявність одномісних столів та стільців для самостійного навчання та більш успішної концентрації над матеріалом, а також місць для можливості створення групових проєктів із використанням інформаційних ресурсів бібліотеки. Також зона для самостійних занять передбачає наявність більш ізольованих місць для розслабленого вивчення матеріалу, який не потребує стабільної поверхні для його запису.

Отже, будь-який користувач бібліотеки може використовувати будь-яку з перелічених вище зон, виходячи зі своїх поточних потреб та свого розуміння комфорту для вивчення та засвоєння необхідної йому інформації.

Література

1. Баркова О. В. Сетевая технология кооперативного наполнения базы данных «Рефераты научных изданий Украины». Науково-технічні б-ки в єдиному інформаційному просторі України: міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 13–16 черв. 2000 р.). Київ, 2000. – С. 130 – 136.
2. Башун О. В. Соціальне партнерство бібліотек. URL: <https://www.slideshare.net/olenabashun/ss-9221588>
3. Бережна К. С. Використання хмарних технологій у бібліотеках України. Модель б-ки XXI століття. Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (Харків, 15 черв. 2018 р.). Нац. юридичний ун-т ім. Ярослава Мудрого, Наук. б-ка. Харків, 2018. URL: <http://conf.nlu.edu.ua/libmodel/paper/viewFile/14710/7523>
4. Каращук О. Бібліотека в сучасному інформаційному просторі. Наук. праці Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2016. Вип. 43. С. 596–610.
5. Клименко О. З. Наукова бібліотека у цифрову епоху: традиції та інновації. Бібліотечний вісник. 2017. № 6. – С. 40 – 44.
6. Красовицький О. До питання реформ у бібліотечній галузі. Бібліотечна планета. 2015. № 4. – С. 25 – 27.
7. Мар'їна О. Ю. Веб-орієнтована концепція розвитку бібліотек в контексті еволюції веб-технологій. Вісник Книжкової палати. 2016. № 10. – С. 24 – 27.

8. Пастушенко О. В. Бібліотека як комунікаційна установа в інформаційному просторі та розвиток функцій ресурсної бази науки. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2016. No 1. – С. 16 – 24.
9. Присяжна Л. В. Інноваційні зміни в бібліотеці на основі бенчмаркінгу. Бібліотека. Наука. Комунікація : матеріали міжнар. наук. конф. (Київ, 6–8 жовт. 2015 р.). Київ, 2015. Ч. 1. – С. 286 – 289.
10. Ростовцев С. С. Формування системи інтернет-маркетингу в бібліотеках України : автореф. дис. ... канд. наук із соц. комунікацій : 27.00.03. Харків. держ. акад. культури. Харків, 2016. – 20 с.
11. Чотири простори бібліотеки: модель діяльності: практичний посібник / автори-укладачі: О. Бояринова, О. Бруй, Л. Лугова, Я. Сошинська, І. Шевченко; Українська бібліотечна асоціація. — Київ : ВГО Українська бібліотечна асоціація, 2020. — 104 с.

СЕСІЯ V МІЖГАЛУЗЕВІ КОЛАБОРАЦІЇ

*Антон Васько,
ментор Code Club Луганичина,
учитель інформатики*

СУЧАСНА БІБЛІОТЕКА ЯК ДІЄВА КОЛАБОРАЦІЯ З ІТ СПІЛЬНОТОЮ

Проблема, яку, на мою думку, потрібно вирішити нашому суспільству, – це розвиток інформаційного потенціалу. Це досягається шляхом дієвої колаборації сучасної бібліотеки й ІТ-спільноти через трансформацію у віртуальний простір. Чим цікава сучасна бібліотека розробнику програмного забезпечення? Відповідь на це питання умовно можна поділити на окремі частини.

Частина перша. Простір. Не буде відкриттям для всіх нас, що у кожній бібліотеці є достатньо великі приміщення з полицями, на яких розміщуються книги і читальні зали. Але у цей непростий час пандемії коронавірусної хвороби COVID-19 складно уявити заповнені читальні зали або черги людей за книгами, які можна взяти додому.

Хто виграє: текст чи графіка, графіка чи анімація, анімація чи відео? З огляду на той факт, що сьогодні відеоконтент, яким можна поділитися з будь-ким у світі, створений кожним, хто має доступ до мережі Інтернет, то виграти у цьому нерівному поєдинку книзі, яка є головною ідеєю бібліотеки, немає можливості. Але є вихід з цієї «коми», у яку була занурена бібліотека. І перший етап, на мою думку, – якісне оцифрування наявних паперових матеріалів для вивільнення простору. Перше питання, яке постає після цієї тези: чи не еквівалентно воно знищенню класичної книги, до якої ми всі звикли? Відповіддю може слугувати такий приклад. Еволюція носіїв інформації знищила виробництво дискет, але відкрила двері новій індустрії – виробництву флеш-пам'яті, яка заповнила ринок. Якщо розгортати відповідь далі, виникає думка: що головніше – носій інформації чи інформація на носії? Звісно, інформація.

У бібліотеку завжди йшли за інформацією. За офіційною, точною, науковою чи художньою інформацією. Книга сама собою є носієм, який нині переживає еволюцію. І краща його форма, яка відповідає потребам сьогодення, – це цифровий простір мережі Інтернет, де інформація стає доступною кожному.

Частина друга. Трансформація та колаборація. Друге питання, яке може турбувати суспільство: чи буде доступною така бібліотека та яким чином кожен зможе отримати необхідну йому інформацію? Відповідь – простір, який можна раціонально трансформувати у датацентр (datacenter), тобто сервер, який буде містити всю оцифровану інформацію бібліотечного фонду. У такому випадку вирішуються проблеми: збереження бібліотеки і бібліотечної системи,

збереження робочих місць бібліотекарів шляхом підвищення їхньої кваліфікації для роботи з апаратно-програмними комплексами, залучення ІТ-фахівців до оцифрування бібліотечного фонду і, як результат, відкриття в кожному населеному пункті, де функціонує бібліотечна система або є хоча б одна бібліотека, якісного онлайн-доступу до бібліотечного фонду охочим.

З цієї ідеї постає головна проблема сучасності: де брати кошти на все? Відповідь проста – залучення грантів, волонтерської підтримки і, звісно, допомога держави, оскільки в такій трансформації бібліотечна система стає невід’ємною частиною освітнього процесу, надаючи інформаційну підтримку здобувачам освіти у реальному часі. Разом із цим, економію коштів можна переправити на підтримку апаратної частини. Також друга частина простору, яка залишається вільною після трансформації і яка вже зараз є майданчиком для різноманітних заходів, може слугувати як простір для сучасних ІТ-мітапів, які так само фінансово підтримають бібліотечну систему. Отож, одним із найбільш дієвих популяризаторів сучасної бібліотеки є Code Club, який не лише об’єднує дорослих і дітей як онлайн, так і офлайн, а також є своєрідним інфохабом для залучення ІТ-фахівців. Така співпраця позитивно впливає на підвищення інформаційної компетентності і розвиток ІТ-індустрії загалом.

Сміливі підходити до цифровізації бібліотечного мають перетворити бібліотеку офлайн у бібліотеку онлайн із комфортним отриманням інформації на будь-якому пристрої. Українці необхідно залучення ІТ фахівців, розробників програмного забезпечення для верстки XML-документів відповідно до чинних стандартів їхньої обробки для перетворення у базову структуру для формування цифрового файлу книги, або наукової статті, або іншої інформації з комфортним для користувача інтерфейсом на фронтенді і стабільною підтримкою бекенду фізично на сервері, розробка баз даних для комфортної організації уже оцифрованого бібліотечного фонду, підтримка клієнт-серверної інфраструктури. Так, більшість технологій можна реалізувати за допомогою вільного програмного забезпечення, що суттєво зменшить витрати на розгортання віртуальної бібліотеки.

Сучасна бібліотека як дієва колаборація з ІТ-спільнотою – це еволюція бібліотечного фонду шляхом якісної трансформації у цифру паперових носіїв із залученням ІТ-фахівців для розгортання і підтримки клієнт-серверної архітектури для реалізації віртуального доступу до бібліотечного фонду з будь-якого пристрою. Це раціональне і дієве використання вивільненого простору, зокрема шляхом проведення відповідних ІТ-заходів – офлайн-навчань у групах Code Club або онлайн-трансляцій із використанням наявного простору. Результатом може стати не тільки збереження робочих місць, а також розвиток і популяризація інформаційних технологій серед здобувачів освіти та початок нової цифрової епохи для бібліотечної системи.

*Артем Галицький,
виконавчий продюсер і співзасновник
мандрівного радіо Skovoroda*

БІБЛІОТЕКА ЯК ІНФОПРИВІД: ЯК І ДЛЯ ЧОГО БУТИ В МЕДІАПРОСТОРИ?

З кожним роком завдяки технічному прогресу і бібліотеки, і медіа незворотно змінюються. Книги усе доступніші, тому перестали бути головною принадою бібліотек. Медіа усе простіше, тому шлях до аудиторії теж спрощується. В обох випадках на перше місце виходить суть.

Що відбувається у бібліотеці та що транслюється по радіо? Чи здатне воно привернути та втримати увагу? Ось це і є відправною точкою для колаборації та медійного розголосу. Адже усі найцікавіші речі стаються на межі дисциплін та інституцій.

Бібліотека є символом розвитку нових знань. Раніше це було єдине місце, де можна було отримати книгу. Із розвитком технічних благ ця точка переваги не така однозначна. Бібліотеки – не просто книги. Після усвідомлення цього починається межа, за якою вибудовується колаборація. Саме в такій співпраці ми й організували Good Silent Party в бібліотеках.

Ми провели вже чотири успішних події у форматі тихої вечірки. Коли бібліотека відкривається з нового боку і як простір, і як спільнота. Ця дивовижна трансформація дуже приваблива з медійного погляду. Це цікаво висвітлювати. Тим більше, коли до актуальних тем залучаються лідери громадської думки. Виходить безцінно, попри те, що доволі бюджетно. Дозволяє по-новому подивитись на бібліотеки, а молодому поколінню взагалі часом вперше. І одразу ж сформувані своє особисте прогресивне уявлення.

На наших очах бібліотека трансформується з книгосховища у спільноту, у майданчик, на якому можна організувати певні активності, які на перший погляд виглядають дивно, але коли розумієш, що це є культурна подія, що це є не гучно, а в навушниках, то все стає на свої місця. Ця подія знаходить своє місце і відбувається там, де потрібно. І це є невеличкий резонанс – вечірка в бібліотеці – він є на користь бібліотеці, її промоції.

Ідея Тихої вечірки – це формування інфопривіду, коли ми запрошуємо лідерів думок під основну тему вечірки, і потім транслюємо це на всю Україну. Зібрати правильних людей, говорити з ними про цінність книги, цінність слова – цим можна просто розривати інфопростір в достатньо розтягнутому періоді часу. Увесь цей час бібліотека присутня в інформаційному просторі. До того ж, аудиторія цих лідерів думок, із якими ми говоримо про книги, літературу, сучасну культуру теж долучається до цього процесу і теж формує певні власні цінності. Такий досвід хочеться повторювати та масштабувати!

Показовий момент останньої вечірки у Львові показав, що це було найбільше відкриття, бо ми, самі львів'яни, відкрили для себе бібліотеку на площі Ринок, у якій і ми, і багато з тих, хто долучився, були вперше. Через цю подію

велика кількість людей вперше відкрили для себе бібліотеку як заклад взагалі, і вони сформуvalи для себе нове враження і уявлення бібліотеки. Тож, це не книги, а події, цікаві заходи, медіа.

Націкавіше для бібліотеки – момент підготовки, її очікування, проведення і те, що відбувається після події. Це є момент присутності бібліотеки в медіапросторі.

Що для мене є головним в цьому процесі? Коли людині показують бібліотеку як простір для музики, простір для лідерів думок, то далі вона просто не може вже жити старими параметрами уяви про бібліотеку.

*Оксана Очкурова,
Голова громадської організації
«Центр спільного розвитку „Дієва громада”»*

ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА БІБЛІОТЕКИ: МОТИВАЦІЯ НАВЗАЄМ, ТВОРЧІСТЬ, ПРОЄКТИ

Сучасні бібліотеки трансформуються, беручи на себе роль громадських центрів – інформаційних, культурних, просвітницьких, соціальних. Певна річ, роль бібліотек зростає. Це вже визнано їхньою практичною роботою. І не лише тому, що вони якісно змінюють напрями своєї діяльності, а й тому, що стають комунікативними центрами у громаді.

Соціальне партнерство між громадськими організаціями та бібліотеками здебільшого реалізовується у соціокультурному вимірі. Так, Луганська обласна універсальна наукова бібліотека і громадська організація «Центр спільного розвитку „Дієва громада”» спільно реалізували декілька проєктів. Серед них:

- Фестиваль «З країни в Україну», 2016 і 2017 роки;
- Проєкт для ініціативних груп з картування громад «Старобільськ туристичний»;
- Проєкт підтримки громадських ініціатив «Громадський пояс Донбасу». Формування платформи неформальної освіти на базі креативного суспільного простору «STB city hub»;
- Проєкт «Єдина громада»;
- Велофестиваль «Sherwood weekend»;
- Обмінні поїздки до м. Кам'янка Бузька та м. Новий Розділ «Як стати агентом змін, через процес картування малих громад»;
- Програма з відновлення миру і діалогу для внутрішньо переміщених жінок «Голос жінки має силу 2020»;
- Дослідницька артрезиденція «Аура міста», 2019 і 2020 роки;
- «Зміцнення, через змінення» програма психосоціальної підтримки та інтеграції;

- Програма з розширення можливостей заради відновлення порозуміння для лідерів громад в Україні «Мир у цифровий час 2021».

Сучасна бібліотека – це відкритий простір з комплексним поєднанням якісного літературного фонду, місце для зустрічей та спілкування, центр розвитку громад. А головне надбання бібліотек – люди, які володітимуть не лише традиційними для професії вміннями, але й навичками консультування з гуманітарних та соціальних проблем і координування локальних проєктів.

*Марія Пікуль,
методистка Лисичанської публічної бібліотеки*

«БІБЛЮХАБ»: ПЛАТФОРМА ДЛЯ УСПІШНОЇ КОЛАБОРАЦІЇ БІБЛІОТЕКИ З ПРЕДСТАВНИКАМИ ВЛАДИ, ГРОМАДСЬКИМИ ТА БЛАГОДІЙНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ, ВОЛОНТЕРАМИ, ПРЕДСТАВНИКАМИ БІЗНЕСУ ТА КРЕАТИВНИМИ ІНДУСТРІЯМИ

Колаборація – це спільна діяльність у певній сфері двох або більше людей, компаній чи організацій, для досягнення спільної мети. У процесі колаборації, люди або представники організацій обмінюються своїми знаннями, досвідом, корисною інформацією, навчаються, щоб у підсумку досягти згоди.

Після відкриття в Лисичанській центральній бібліотеці BIBLIONUB змінився формат роботи бібліотеки та підхід до організації заходів. Аби клієнтам було цікавіше, бібліотекарі намагались охопити різні сфери їхніх інтересів. Тому, успішна колаборація хабу відбувалась у співпраці з владою, поліцією та військовими, громадськими та благодійними організаціями, волонтерами, представниками бізнесу, освітянами, представниками креативних індустрій.

У співпраці з владою провели дискусію «Роздуми про волонтерство», до якої крім молоді та волонтерів, долучились заступник керівника ВЦА та представники різних відділів адміністрації. Проводяться спільні заходи з відділом молоді і спорту: презентація гри «Світ громад», заходи до Дня Європи, онлайн-ярмарки вакансій, місцеві та регіональні шахові турніри та інші.

Бібліотекарі активно долучаються до загальноміських заходів з різноманітними артлокаціями та підтримують міські національно-патріотичні ініціативи, такі як парад вишиванок тощо.

На базі хабу відбувся культурний хакатон за сприяння Управління культури, національностей, релігій та туризму Луганської ОДА та Центру навчально-методичної роботи, культурних ініціатив і кіномистецтва, під час якого учасники генерували ідеї різноманітних культурних соціальних яскравих івентів для рідного міста.

Із поліцією реалізували багато сумісних проєктів. Після відкриття хабу провели цикл заходів, які допомогли охопити такі важливі для сучасних підлітків теми: булінг, суїцид, насилля, торгівля людьми та різні форми залежності. Також

проводили ігрові батли татусів та дітей із настільного хокею, тренінг у межах програми залучення представників індустрії краси до протидії домашньому насильству.

Задля національно-патріотичного виховання молоді та підвищення іміджу військовослужбовців провели декілька мотиваційно-інформаційних зустрічей молоді з військовими. Також на базі хабу організували виставку фотографій та плакатів про діяльність Північноатлантичного Альянсу.

Окрім того, відбувається співпраця з громадськими та благодійними організаціями.

Партнерами бібліотеки є: «Східна варта», голова якої ініціювала книгоакцію, результатом якої наша бібліотека поповнилась новенькою українською літературою; «Будуємо Україну Разом», представниця якої проводила презентації волонтерських програм для молоді; «Сєверодонецька молодіжна рада», з якою реалізували кілька проєктів та провели мотиваційні зустрічі з молоддю, обміни досвідом, презентації роботи хабів та розважальні заходи.

Співпрацюємо і з волонтерами. Серед наших партнерів є представники різних галузей волонтерства: психологи, юристи, захисники тварин, спортсмени, бізнесмени, активні студенти та учні, які долучаються до спільних ініціатив бібліотеки.

Не забуваємо і про партнерів-бізнесменів. Ми влаштовували зустрічі з представниками бізнесу у форматі живої бібліотеки. Під час них молодь мала можливість дізнатись про професійний шлях бізнесменів, їхні ділові якості.

У хабі постійно проводились неформатні заходи на різні теми. І молоді, і освітянам сподобався такий креативний підхід. Тепер вони і самі приходять до бібліотеки з ініціативами щодо співпраці.

Співпраця з представниками креативних індустрій – це презентації журналів та книг, зустрічі з мультиплікаторами та блогерами, журналістами та активістами, музикантами та стендаперами, творчими людьми та цікавими персоналіями.

Разом з нашими молодими клієнтами ми брали участь в обласному конкурсі відеоробіт патріотичного спрямування «Луганщина очима молоді»; долучились до ініціативи від програми «Мріємо та діємо» та взяли участь у всеукраїнському артпроєкті #МолодьInUA, створивши в день Незалежності молодіжне патріотичне панно; запропонували ідею екопроєкту до «Банку Молодіжних Інновацій», пройшли конкурсний відбір і взяли участь в тренінгу «Idea.Action.Innovation».

Ми не зупиняємось, а прагнемо досягти нових горизонтів та розширити коло нових партнерів задля успішної колаборації нашого хабу.

*Дарія Тундра,
художниця-аматорка, журналістка*

БІБЛІОТЕКА ЯК МІСЦЕ ТРАНСФОРМАЦІЙ: ВІД КНИГОЗБІРНІ ДО АРТПРОСТОРУ

Головне питання сучасного мистецтва: що ж таке сучасне мистецтво? Якщо відійти від того банального підходу про «творче бачення» мистецтва, то межі майже про це поняття не існує.

Шарль Бодлер, французький поет, говорив, що у картини має бути мелодія, а в літературі має бути колір. Тобто ми вже бачимо, як автор наголошує на колаборації різних видів мистецтва.

Нині нас вже не дивує колаборація різних видів мистецтва. Ми приходимо до музею і розглядаємо картину під музику. У театрі можуть бути якісь скульптури на сцені тощо.

Бібліотека – це таке круте місце, де антикафе і хаби об'єднувалися ще до того, як про них дізналися, і до того, як вони стали мейнстримом.

Хочеться, щоб про бібліотеки говорили. Щоб бібліотека давала більше приводів для розмов. Навіть провокативних розмов. На мою думку, усі ті, хто зацікавлений у бібліотеці лише як у книгосховищі, уже пішли пити чай. А всі, хто залишився, хочуть чогось нового.

Створення артпростору у бібліотеці – це не просто те, чого хотілося, це неминучість. Хочеться бачити бібліотеку таким місцем, куди можна прийти і поринути в затишну літературну атмосферу.

Бібліотека – той острівець, де можна експериментувати. Бібліотека може частково виконувати функцію музею сучасного мистецтва, поєднувати це, до прикладу, із тематичними лекціями.

Насправді бібліотека – найкраще, що було в моєму житті. З огляду на те, що ходити туди я почала лише під час навчання в інституті, там можна було прогулювати лекції з користю.

2012 чи у 2011 року друзі викрали всі мої картини. А потім, виявилось, що вони організували мені виставку в бібліотеці. Це той момент, коли я зрозуміла, що я все ж таки художниця. Раніше я не ставиться так серйозно до своїх робіт. На правду, це був гарний майданчик. Я от, якби вкрала у когось картини і вирішила зробити сюрприз, не здогадалася б піти до бібліотеки.

Відтоді, коли я переїхала до Києва, у мене було вже, мабуть, три виставки у бібліотеках. І взагалі, коли виникає ідея організувати якусь виставку, перше місце, про яке я тепер думаю, – це бібліотека.